

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Ndob/96/2024
Identifikačné číslo spisu:	6124372873
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Erika Čanádyová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6124372873.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Čanádyovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Miroslavy Janečkovej, v spore žalobkyne FARDOUS PARTNERS správcovská, k.s., Skalná 9, Bratislava, IČO: 48 002 381, správkyne konkurznej podstaty úpadcu Team ENERGO SK s.r.o. „v konkurze“, Kokava nad Rimavicou 1445, IČO: 50 447 599, zastúpenej ARIES LEGAL s.r.o., Skalná 9, Bratislava, IČO: 54 726 417, proti žalovanému Spoločenstvo vlastníkov bytov - Duklianskych hrdinov 1209, Duklianskych hrdinov 1209, Vranov nad Topľou, IČO: 37 884 271, zastúpenému advokátom JUDr. Stanislavom Kandalom, Budovateľská 1288, Vranov nad Topľou, IČO: 53 003 730, o zaplatenie 466,96 eura s príslušenstvom, o nesúhlase Okresného súdu Prešov s postúpením sporu, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m na prejednanie a rozhodnutie sporu j e Okresný súd Vranov nad Topľou.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica dňa 20. novembra 2024 postúpil spor na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Prešov z dôvodu, že žalobkyňa podala návrh na pokračovanie v konaní na súde príslušnom podľa zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“).

2. Okresný súd Prešov s postúpením sporu nesúhlasil a postupom podľa § 43 ods. 2 CSP vec predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) na rozhodnutie o nesúhlase s postúpením sporu. Poukázal na to, že aj keď strany sporu uzatvorili zmluvu o dodávke a odbere tepla (aj) podľa ustanovení zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „ObZ“), jedná sa o spotrebiteľský vzťah a spotrebiteľskú zmluvu, pričom na prejednanie a rozhodnutie daného sporu nie je kauzálny príslušný. Mal za to, že príslušným je všeobecne miestne príslušný súd podľa sídla žalovanej. Vychádzal pritom z rozhodnutí najvyššieho súdu z 31. mája 2023 vo veci sp. zn. 5Cdo/71/2022 a z 27. septembra 2023 vo veci sp. zn. 7Cdo/151/2021.

3. Najvyšší súd ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Okresnému súdu

Prešov (§ 43 ods. 2 CSP) po preskúmaní okolností sporu dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Prešov s postúpením sporu je dôvodný.

4. Podľa § 14 ods. 1 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 307/2016 Z. z.“), odpor, ktorý súd neodmietol, odošle žalobcovi bez zbytočného odkladu spolu s výzvou, aby sa k nemu v lehote 15 dní vyjadril, a aby v tej istej lehote navrhol pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa Civilného sporového poriadku.

5. Podľa § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z., ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na pokračovanie v konaní, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a strany o tom upovedomí. Ak príslušným na jej prejednanie je súd podľa § 2, súd strany upovedomí o pokračovaní v konaní.

6. Podľa § 12 ods. 1 CSP, na konanie v prvej inštancii je príslušný okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

8. Podľa § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

9. Podľa § 2 ods. 33 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 371/2004 Z. z.“), sídlom Okresného súdu Vranov nad Topľou je mesto Vranov nad Topľou; jeho obvod tvorí územný obvod okresu Vranov nad Topľou.

10. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

11. Pre rozhodnutie predmetného sporu o príslušnosť bolo potrebné zaoberať sa otázkou povahy sporu, teda či sa jedná o spor obchodnoprávny, alebo individuálny spotrebiteľský spor teda spor občianskoprávny. To, či spor možno definovať ako obchodnoprávny, závisí predovšetkým od právnej povahy (právneho statusu) strán a ich vzťahu, z ktorého spor vznikol. Z ustanovenia § 489 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“) vyplýva, že záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone. Z dikcie ustanovenia § 261 ods. 1 ObZ je zrejmé, že na to, aby sa určitý záväzkový vzťah mohol kvalifikovať ako obchodnoprávny, musí byť okrem požiadavky kladenej na povahu subjektov daného vzťahu splnená aj požiadavka povahy záväzku. Uvedené požiadavky musia byť splnené pri vzniku záväzkového vzťahu, v opačnom prípade o obchodnoprávny vzťah nepôjde.

12. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa (ako správkyňa konkurznej podstaty úpadcu) sa voči žalovanému domáha zaplatenia faktúry za dodávku tepelnej energie a opakované plnenie dodávky studenej vody na ohrev a tepla na ohrev vody zo strany úpadcu, pričom svoj nárok odvodzuje zo zmluvy o dodávke a odbere tepla. Úpadca je obchodná spoločnosť s ručením obmedzeným, teda podnikateľ v zmysle definície § 2 ods. 2 písm. a) ObZ, ktorý má v obchodnom registri v predmete podnikania zapísanú (o. i.) výrobu a rozvod tepla. Žalovaným je spoločenstvo vlastníkov bytov v bytovom dome, teda subjekt s osobitným právnym postavením vyplývajúcim zo zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 182/1993 Z. z.“), ktorý podľa § 9 ods. 7 vety prvej citovaného zákona vykonáva správu bytového domu

v mene a na účet vlastníkov bytov v dome. Podľa § 7b ods. 2 zákona č. 182/1993 Z. z., spoločenstvo uzatvára v mene a na účet vlastníkov bytov v dome zmluvy v rozsahu svojej činnosti podľa tohto zákona, najmä o dodávke plnení spojených s užívaním bytov. Dodávka tepla a teplej vody je podľa § 10 ods. 6 zákona č. 182/1993 Z. z. jedným z plnení spojených s užívaním bytov. Zabezpečovanie dodávky plnení spojených s užívaním bytov v dome pre ich vlastníkov je predmetom správy domu a základnou úlohou správcu alebo spoločenstva, v závislosti od toho, či vlastníci bytov v dome zabezpečujú správu domu prostredníctvom správcu alebo spoločenstva. Z uvedeného je zrejmé, že žalovaná pohľadávka vznikla v súvislosti so správou bytového domu, pričom ide o pohľadávku proti vlastníkom bytov, na účet ktorých (aj keď vo vlastnom mene) na súde koná spoločenstvo v zmysle § 9 ods. 7 vety druhej zákona č. 182/1993 Z. z. Keďže žalovaný pri vzniku záväzkového vzťahu s právnym predchodcom úpadcu nepožíval status podnikateľa a zmluvu o dodávke a odbere tepla neuzavrel v súvislosti so svojou podnikateľskou činnosťou (§ 261 ods. 1 OBZ), ale ako zástupca vlastníkov bytov v dome, predmetný právny vzťah nemožno považovať za obchodný záväzkový vzťah.

13. Najvyšší súd sa stotožnil aj s názorom predkladajúceho súdu o spotrebiteľskom charaktere zmluvy o dodávke a odbere tepla. Podľa § 52 ods. 1 OZ v znení účinnom do 30. júna 2024, je spotrebiteľskou zmluvou každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 3 a ods. 4 OZ v znení účinnom do 30. júna 2024). Úpadca pri plnení zmluvy o dodávke a odbere tepla konal v rámci svojej podnikateľskej činnosti, a je preto dodávateľom v zmysle § 52 ods. 3 OZ v znení účinnom do 30. júna 2024. Pokiaľ ide o status žalovaného ako spotrebiteľa, Najvyšší súd poukazuje na závery rozsudku z 31. mája 2023 vo veci sp. zn. 5Cdo/71/2022, podľa ktorých „o spotrebiteľskú zmluvu pôjde aj v prípadoch, keď do spotrebiteľského záväzku vstupuje spotrebiteľ, ktorý je zo zákona zastúpený kvalifikovanou osobou ako zástupcom pre prípad dojednania konkrétnych služieb a tovarov a ich dodávky a pod. Takýmto prípadom je aj správca bytového domu, ktorý vychádzajúc zo zmocnenia udeleného vlastními bytov a nebytových priestorov v bytovom dome, dojednáva konkrétne zmluvné podmienky dodávky a odberu tovarov a služieb v mene vlastníkov bytov a nebytových priestorov“. Citované závery sú podľa názoru najvyššieho súdu aplikovateľné aj na daný prípad, keď je predmetom sporu nárok zo zmluvy o dodávke a odbere tepla uzavretej medzi dodávateľom a vlastními bytov, v mene a na účet ktorých pri správe bytového domu koná žalované spoločenstvo.

14. Keďže v danom spore o príslušnosť bolo najvyšším súdom zistené, že sa nejedná o obchodnoprávny spor, je zrejmé, že pri určení súdu príslušného na konanie sa prednostne neaplikuje ustanovenie § 22 CSP upravujúce kauzálnu príslušnosť súdov v obchodnoprávných sporoch. Vzhľadom na adresu sídla žalovaného nachádzajúcu sa v územnom obvode Okresného súdu Vranov nad Topľou a povahu sporu je (vecne a miestne) príslušným súdom na jeho prejednanie a rozhodnutie Okresný súd Vranov nad Topľou.

15. Len pre úplnosť najvyšší súd poznamenáva, že vo vzťahu k postaveniu žalobkyne je potrebné vychádzať z ustanovenia § 47 ods. 5 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Žalobkyňa je stranou sporu len z dôvodu vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu, a to namiesto úpadcu. Preto bolo potrebné vychádzať z povahy právneho vzťahu medzi úpadcom a žalovaným.

16. Na základe uvedeného najvyšší súd uzatvára, že na konanie je v danom spore príslušný Okresný súd Vranov nad Topľou podľa § 12 ods. 1, § 13 v spojení s § 15 ods. 1 CSP a § 2 ods. 33 zákona č. 371/2004 Z. z.

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.